

Waar zijn de tijden van Braks, Lardinois, Veerman en zelfs Bleker?

Nieuwe regering wil een eind aan productschappen en ook het EU-landbouwbudget verlagen

Waar zijn de tijden gebleven dat boomkwekers grote sigaren rookten, klompen droegen en op zondag na de kerk een borrel dronken? Toen hadden die boeren en boomkwekers nog voormannen van statuur. Nu ontbreekt zelfs een minister van landbouw en zingt de belangrijkste landbouwvoorman op 1 mei de Internationale. Het kabinet Rutte-Asscher wil de productschappen en bedrijfschappen opheffen. Mocht het zover komen, dan zullen hun publieke taken vanaf 2014 door het ministerie van Economische Zaken worden overgenomen. Productschappen en bedrijfschappen zijn (nu nog) door de overheid erkende samenwerkingsverbanden van ondernemers en werknemers. Deze organisaties richten zich op regulering en regelgeving voor specifieke branches. Wie gaat dat straks doen en hoe moet dat verder? Boom in Business vroeg enkele direct betrokkenen.

Auteur: Ruud Jacobs

Ondernemers (lees: boomkwekers) dragen nu nog geld af aan het PT. Wat wordt er met dat geld eigenlijk allemaal gedaan? En wat als straks het PT niet meer bestaat? Gaat het geld dan rechtstreeks naar het ministerie van Economische Zaken? En hoe zijn uw verwachtingen voor de toekomst, specifiek de belangenbehartiging voor de boomkwekerijsector?

Agnes van Ardenne (Voorzitter Productschap Tuinbouw):

'In opdracht van de boomkwekerijsector voert het PT activiteiten uit voor de sector. Via het PT investeren ondernemers uit de boomkwekerij in de programma's Groen & Welbevinden, Biobased Economy en Arbeid en Plantgezondheid. Deze programma's dragen bij aan extra verdien- en afzetcapaciteit, duurzame innovatie en voldoende geschikte medewerkers. Tot en met 2012 investeerden ondernemers ook in promotie (zoals De Groene Stad en Colour your Life) en marktonderzoek via het PT. Met het afschaffen van PBO-organisaties als het PT verdwijnt de PBO-heffing. De boomkwekerij moet als sector blijven investeren in vernieuwing en verduurzaming, omdat markt en maatschappij dat eisen. Het zal moeilijk zijn gezamenlijke initiatieven op te zetten en gefinancierd te krijgen.'

Welke gevolgen voorziet u voor het onderzoek en research binnen de boomkwekerij als alle geplande maatregelen doorgang vinden? Of blijft alles bij het oude?

Bert Pinxterhuis (Business Unit manager PPO BBF): 'Zoals wellicht bekend, is er nog steeds veel onduidelijkheid over het PT (met name voor 2013) en de Topsectoren en alle PPS'en die ingediend zijn. De verwachting was dat er 13 november meer duidelijkheid zou komen, maar dit is nog niet het geval. De vraag is dus speculatief, in die zin dat een antwoord wordt gevraagd op 'wat als...'. Het lijkt me niet verstandig daar met allerlei scenario's op in te gaan. Duidelijk is wel dat er ook vanuit de boomkwekerijsector zeker belang wordt gehecht aan onderzoek en innovatie. Het is echter nog erg onduidelijk hoe dat er in 2013 of in de verdere toekomst uit komt te zien.'

Na het verdwijnen van een eigen ministerie én minister, de exit van PPH en nu mogelijk het einde voor PT, rest straks nog slechts een staatssecretaris van Economische Zaken die het woord Landbouw al lang niet meer op zijn visitekaartje heeft staan. Wat betekent deze kaalslag en hoe zijn uw verwachtingen voor de toekomst, specifiek de belangenbehartiging voor de boomkwekerijsector?

Peter Bontekoe (Voorzitter landelijke vakgroep Bomen en vaste planten): 'De VVD heeft een slecht signaal afgegeven aan de agrarische kiezers, van wie meer dan de helft voor deze partij heeft gekozen. Het staatssecretariaat is wegonderhandeld naar de PvdA. Toch gaan we niet bij de pakken neerzitten. Ik denk dat dit kabinet openstaat voor vernieuwend beleid. Een krachtige lobby vanuit de boomkwekerij zal ervoor moeten zorgen dat er collectief geld beschikbaar blijft voor plantgezondheid (lees ziektebestrijding) en de beschikbaarheid van voldoende gewasbeschermingsmiddelen. Een leuke uitdaging na het wegvallen van het PT. De onmisbare activiteiten van de PPH zullen op een andere manier privaat worden georganiseerd. Dat landbouw niet meer in de naam van het ministerie staat, vind ik niet erg; tenslotte heeft en houdt de landbouw in Nederland een sterke positie. De tuinbouw (waarvan de boomkwekerij deel uitmaakt) is de enige topsector in het Nederlandse topsectorenbeleid die een leidende positie in de wereld heeft. Een pareltje van de Nederlandse economie. Daarvan is de boomkwekerij de meest duurzame.'

LTO Nederland is verbolgen over het streven om het EU-landbouwbudget te verlagen. Ook bent u geschrokken van de mededeling dat de product- en bedrijfsschappen helemaal worden ontmanteld. Wat zou het gevolg zijn voor de land- en tuinbouw – en dan specifiek de boomkwekerij – als deze plannen worden doorgezet?

Albert Jan Maat (Voorzitter LTO Nederland): 'We hebben ons lang verzet tegen afschaffing van de productschappen, ook nadat de Tweede Kamer zich voor afschaffing had uitgesproken. We zijn met alternatieven gekomen. Desondanks is dit nu opgenomen in het regeerakkoord. Het feit ligt er. Waar het nu om gaat, is dat de afbouw gecontroleerd verloopt en er onderweg geen brokken worden gemaakt. De collectiviteit – denk bijvoorbeeld aan onderzoek – gaat plaatsmaken voor meer privaat. Zo komt aan de open kennisdeling een eind; er ontstaat een duidelijk verband tussen betalen en bepalen. Als groepen telers ergens onderzoek naar willen en daar geld voor uittrekken, dan moeten de betrokken telers daar alleen van kunnen profiteren. Bij belangenbehartiging zal die lijn ook steeds meer zichtbaar worden; kijk bijvoorbeeld naar de cafetaria-regeling, die LTO met de Belastingdienst heeft afgesloten. Er zijn echter meerdere verordeningen waarvan 'het vak' vindt dat ze nuttig en nodig zijn, maar die wel gaan verdwijnen. Denk aan internationaal handelsverkeer en eisen die gelden voor teelt en handel. Met de boomkwekers moeten we scherp in beeld krijgen wat er bij het Productschap Tuinbouw nu is aan regels, verordeningen enzovoort, wat er gaat verdwijnen en hoe dat het beste op te vangen is. De sterke (export)positie van de boomkwekerij mag niet in het gedrang komen. De druk op de EU-begroting voor de periode 2014-2020 wordt inderdaad groter en daarmee ook die op het nieuwe Gemeenschappelijke Landbouwbeleid (GLB) voor dezelfde periode. Er liggen meerdere voorstellen om te korten op het GLB. Als dat allemaal doorgaat, zouden de toeslagen voor Nederlandse boeren en tuinders met ca. 30% kunnen verminderen. We maken ons er sterk voor dat die voorstellen worden aangepast en deels helemaal van tafel gaan. Vast staat wel dat ook boom- en plantentelers de komende tijd toeslagen zullen ontvangen, omdat Europese premies en toeslagen gemiddeld over alle hectares agrarische grond in Nederland zullen worden verdeeld.'

Zoals het er nu naar uitziet, zullen nog velen uw weg volgen. Hoe voelt dat, nu u niet de enige 'kop van Jut' blijkt te zijn en voorziet u grote en/of kleine gevolgen voor de boomkwekerij door deze nieuwe kaalslag?

Jan Habets (Directeur Plant Publicity Holland): 'Ik voel me zeker niet de kop van Jut. Maar in de boomkwekerijsector gaat heel veel mislopen, want met dat kleine beetje heffing werden er wonderen verricht. Er werd voor de sector op teelttechnisch gebied goed onderzoek gedaan, zodat men bijvoorbeeld goed kon reageren op de boktorraffaire. Voor dezelfde sector werd ook op een goede manier marktonderzoek gedaan, zodat men een goed beeld had van hoe de sector in elkaar zat. En ook op promotiegebied werden er echt wonderen verricht. Ik noem de initiatieven van PPH ter bevordering van de jaarrond afzet van tuinplanten aan de consument. Maar ook via de campagne De Groene Stad is het groen gepositioneerd als een maatschappelijke en economische waarde, met als resultaat dat zelfs in deze tijd gemeenten in binnen- en buitenland het groen niet zomaar afschaffen. En dat in tijden van crisis. Tot slot snapt het buitenland überhaupt niets van deze actie. PPH heeft de Nederlandse boomkwekerijsector in vele landen op de kaart gezet. Wij deden aan promotie op een onafhankelijke manier, een manier die zijn vruchten in positieve zin meer dan heeft afgeworpen. En dit alles voor gemiddeld 1.000 euro bruto per bedrijf. Daar maakt men nog geen poster voor. Dit is naar mijn mening wat de sector gaat missen.'